

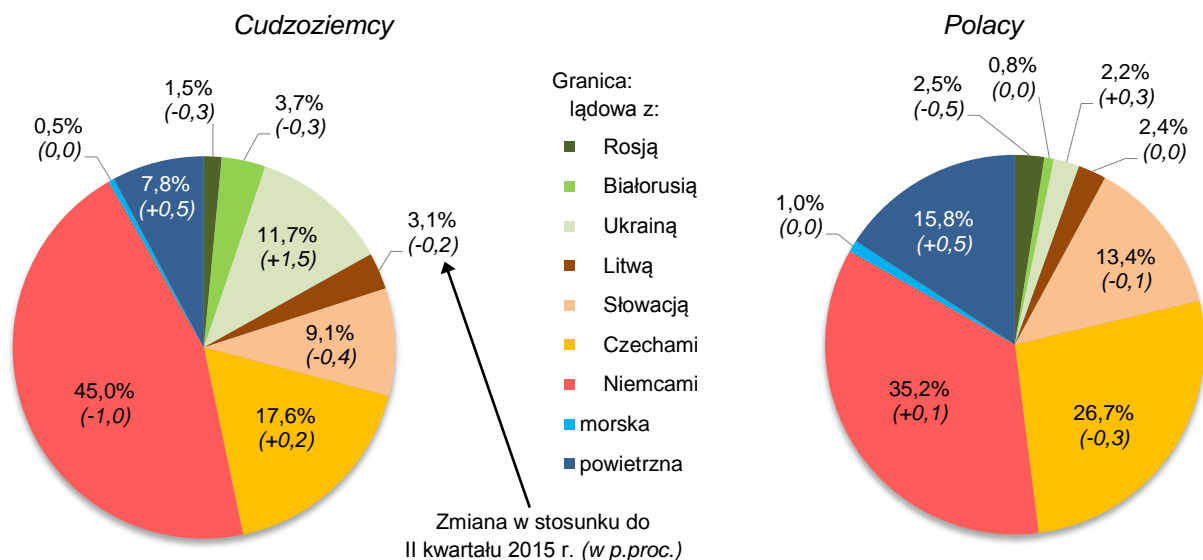
Ruch graniczny oraz wydatki cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą w II kwartale 2016 roku

Ruch graniczny

W II kwartale 2016 r. szacunkowa liczba przekroczeń granicy Polski wyniosła 72,8 mln, z tego 44,7 mln dotyczyło cudzoziemców (61,4% ogółem) oraz 28,1 mln Polaków (38,6%). Około 75,9% ogółu przekroczeń dotyczyło granicy lądowej Polski z krajami Unii Europejskiej, 12,5% zewnętrznej granicy lądowej UE, 10,9% granicy na lotniskach i 0,7% morskiej.

Najwięcej osób przekraczało lądową granicę Polski na odcinku z Niemcami (46,6% ogółu przekroczeń lądowej granicy Polski w II kwartale 2016 r.), następnie granicę z Czechami (23,9%), Słowacją (12,2%), Ukrainą (9,1%), Litwą (3,2%), Białorusią (2,9%) i Rosją (2,1%).

Wykres 1. Struktura ruchu granicznego osób (z Polski i do Polski) według granic w II kwartale 2016 r.

Liczba odpraw na zewnętrznej granicy lądowej Unii Europejskiej na terenie Polski w II kwartale 2016 r., według danych Komendy Głównej Straży Granicznej, była o 9,3% większa w porównaniu z poprzednim kwartałem i o 7,6% większa niż w analogicznym okresie 2015 r. Cudzoziemców odprawiono więcej niż w I kwartale 2016 r. i więcej niż przed rokiem odpowiednio o 9,3% i o 10,3%, natomiast Polaków odprawiono więcej niż w poprzednim kwartale o 9,5%, lecz mniej niż w II kwartale 2015 r. – o 4,0%.

Wśród cudzoziemców przekraczających poszczególne odcinki lądowej granicy Polski dominowali obywatele kraju sąsiadującego, na przykład: na granicy z Ukrainą – obywatele Ukrainy (97,5%), na granicy z Rosją – obywatele Rosji (91,8%), a na granicy z Białorusią – obywatele Białorusi (87,4%).

Tabl. 1. Ruch graniczny oraz wydatki cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą w II kwartale 2016 r.

Granica	Ruch graniczny ^a				Wydatki				Średnie wydatki ^b			
	cudzoziemcy		Polacy		cudzoziemcy		Polacy		cudzoziemcy		Polacy	
	mln osób	II kw. 2015=100	mln osób	II kw. 2015=100	mln zł	II kw. 2015=100	mln zł	II kw. 2015=100	zł	II kw. 2015=100	zł	II kw. 2015=100
Ogółem	44,7	104,1	28,1	101,3	10 350,9	105,1	4 613,7	101,0	480	101,5	337	99,1
lądowa	41,0	103,5	23,3	100,6	8 958,1	104,4	2 998,0	100,1	452	101,4	262	98,8
zewnętrzna UE.....	7,6	110,3	1,5	96,0	2 466,0	107,2	188,2	94,1	675	97,3	248	98,1
z: Rosją	0,7	86,3	0,7	83,6	131,9	80,7	109,1	86,3	406	94,5	311	103,3
Białorusią.....	1,7	95,7	0,2	102,4	548,0	85,1	20,3	105,1	715	90,2	195	100,3
Ukrainą	5,3	120,2	0,6	112,8	1 786,1	119,6	58,8	108,2	697	99,1	194	96,9
wewnętrzna UE....	33,4	102,1	21,8	100,9	6 492,1	103,4	2 809,8	100,5	401	101,9	263	98,8
z: Litwą	1,4	99,4	0,7	102,0	440,6	101,3	95,8	101,9	654	99,4	246	100,4
Słowacją	4,1	100,0	3,8	100,5	711,3	102,4	340,6	99,6	355	100,8	190	98,2
Czechami	7,9	104,7	7,5	100,0	1 038,4	103,2	860,4	97,3	274	101,6	239	96,0
Niemcami.....	20,1	101,8	9,9	101,7	4 301,8	103,9	1 513,0	102,6	443	102,4	309	100,4
morska.....	0,2	103,7	0,3	101,7	86,7	109,7	107,0	102,6	805	108,2	746	98,3
na lotniskach	3,5	111,4	4,5	105,0	1 306,1	109,4	1 508,7	102,7	794	99,7	714	97,9

^a Z Polski i do Polski. ^b Na jedną osobę podczas jednej podróży.

Wydatki cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą

Szacunkowa wartość towarów i usług zakupionych w Polsce przez cudzoziemców (nierezydentów) ukształtowała się w I półroczu 2016 r. na poziomie 19,1 mld zł, natomiast wydatków poniesionych za granicą przez Polaków (rezydentów) w tym okresie – 8,4 mld zł. Było to odpowiednio o 4,5% i 2,6% więcej niż przed rokiem.

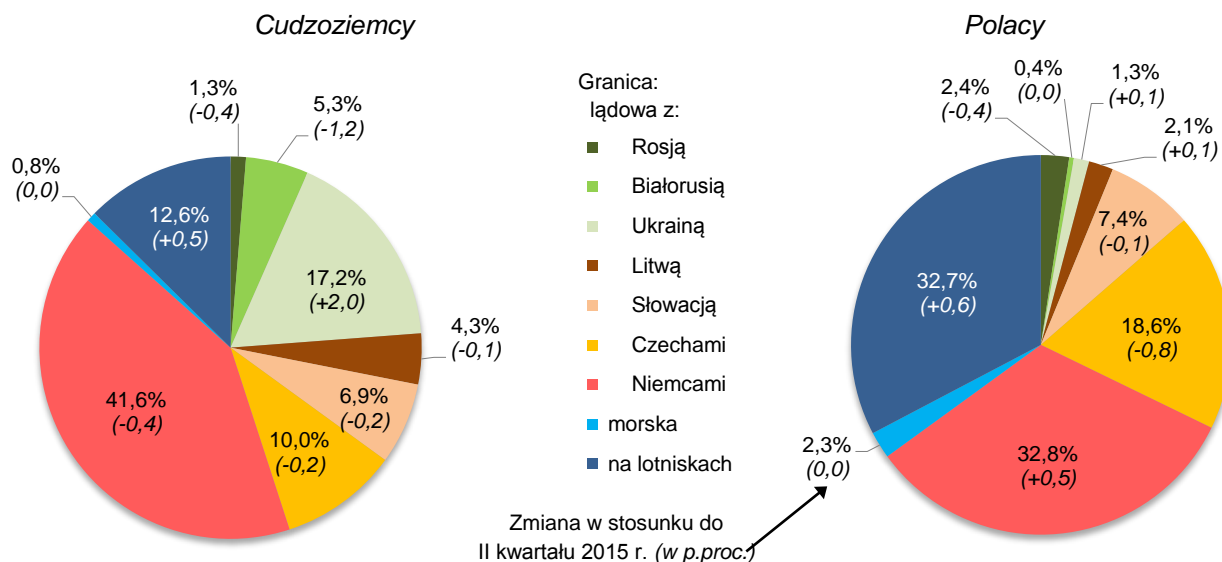
W II kwartale 2016 r. wydatki cudzoziemców w Polsce ukształtowały się na poziomie ok. 10,4 mld zł, natomiast wydatki poniesione za granicą przez mieszkańców Polski – 4,6 mld zł i były wyższe niż w analogicznym okresie 2015 r. odpowiednio o 5,1% i 1,0%. W stosunku do kwartału poprzedniego wydatki cudzoziemców były wyższe o 18,7%, a Polaków o 20,8% wyższe.

Z ogółu wydatków cudzoziemców 62,7% przypadło na osoby przekraczające wewnętrzną granicę lądową Unii Europejskiej na terenie Polski, 23,8% – zewnętrzną granicę lądową UE, 12,6% granicę na lotniskach i 0,8% morską. W przypadku wydatków poniesionych za granicą przez mieszkańców Polski analogiczna struktura kształtowała się następująco: 60,9%, 4,1%, 32,7% i 2,3%.

Najwyższe wydatki w Polsce, biorąc pod uwagę lądową granicę, ponieśli cudzoziemcy przekraczający granicę z Niemcami (48,0% ogółu wydatków cudzoziemców przekraczających lądową granicę Polski w II kwartale 2016 r.), następnie granicę z Ukrainą (19,9%), Czechami (11,6%), Słowacją (7,9%), Białorusią (6,1%), Litwą (4,9%) i Rosją (1,5%).

Wśród mieszkańców Polski powracających przez granicę lądową najwyższe wydatki odnotowano na odcinku granicy z Niemcami (50,5% ogółu wydatków Polaków przekraczających lądową granicę Polski w II kwartale 2016 r.), następnie z Czechami (28,7%), Słowacją (11,4%), Rosją (3,6%), Litwą (3,2%), Ukrainą (2,0%) i Białorusią (0,7%).

Wykres 2. Struktura wydatków cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą w II kwartale 2016 r.

Szacunkowa wartość zakupionych w Polsce towarów i usług przez cudzoziemców przekraczających polski odcinek zewnętrznej lądowej granicy Unii Europejskiej w II kwartale 2016 r. ukształtowała się na poziomie ok. 2,5 mld zł, natomiast wydatków poniesionych za granicą przez mieszkańców Polski przekraczających ten odcinek granicy – 188,2 mln zł. Wydatki poniesione w Polsce przez cudzoziemców przekraczających zewnętrzną granicę UE w II kwartale 2016 r. były wyższe, zarówno w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r., jak i w stosunku do poprzedniego kwartału odpowiednio o 7,2% i o 19,5%. Z kolei wydatki poniesione przez mieszkańców Polski za granicą były o 5,9% niższe w stosunku do II kwartału 2015 r. i o 16,2% wyższe aniżeli w I kwartale 2016 r.

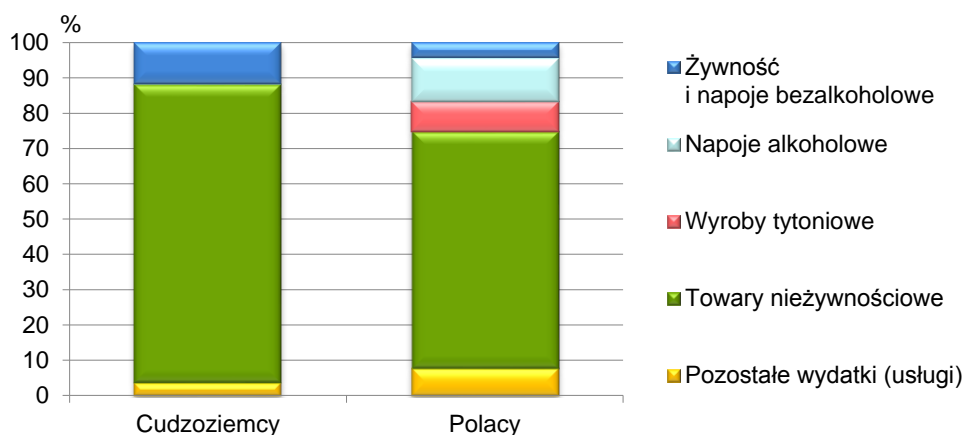
Zróznicowanie wydatków, również pod względem struktury asortymentowej, występowało na poszczególnych odcinkach granicy, zarówno wśród cudzoziemców, jak i Polaków. Związane jest to m.in. ze sposobem podróżowania, celem podróży, długością pobytu, czy też opłacalnością dokonywania zakupów za granicą.

Cudzoziemcy przekraczający zewnętrzną lądową granicę UE na terenie Polski w II kwartale 2016 r. na zakup towarów nieżywnościowych przeznaczyci ponad 84% swoich wydatków, na żywność i napoje bezalkoholowe około 12%, a na pozostałe wydatki (usługi) ok. 4%. Spośród artykułów nieżywnościowych największym zainteresowaniem cudzoziemców cieszyły się materiały do budowy, remontu i konserwacji mieszkania lub domu (ok. 25% wydatków na towary nieżywnościowe), sprzęt RTV i AGD (ok. 18%) oraz części i akcesoria do środków transportu (ok. 15%).

Mieszkańcy Polski, przekraczający w II kwartale 2016 r. zewnętrzną lądową granicę UE na terenie Polski, większość (ponad 67%) wydatkowanych za granicą środków przeznaczyci na zakup

towarów nieżywnościowych, głównie na zakup paliwa. Znaczny udział w strukturze wydatków Polaków przekraczających granicę zewnętrzną miały pozostałe wydatki (usługi) – ok. 8%, natomiast żywność i napoje bezalkoholowe – ponad 4%.

Wykres 3. Struktura wydatków cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą przekraczających zewnętrzną granicę Unii Europejskiej na terenie Polski w II kwartale 2016 r.

Cudzoziemcy przekraczający wewnętrzną granicę UE w II kwartale 2016 r. największe wydatki w Polsce ponieśli na towary nieżywnościowe – ok. 59%. Na żywność i napoje bezalkoholowe przeznaczyli ok. 12%, a na pozostałe wydatki (usługi) – ok. 14%. Z kolei wśród mieszkańców Polski przekraczających wewnętrzną granicę UE w II kwartale 2016 r. znaczący udział w strukturze wydatków poniesionych za granicą miały również towary nieżywnościowe – 38%. Na pozostałe wydatki (usługi) Polacy przeznaczyli ponad 37% swoich wydatków, a na żywność i napoje bezalkoholowe ponad 18%.

Średnie wydatki poniesione w Polsce przez cudzoziemca (nierezydenta) w II kwartale 2016 r. ukształtowały się na poziomie 480 zł, natomiast średnie wydatki poniesione za granicą przez mieszkańca Polski wyniosły 337 zł. Zdecydowanie najwyższe średnie wydatki ponieśli nierezydenci przekraczający granicę zarówno morską jak i na lotniskach (po około 80% wyższe niż w przypadku granicy lądowej). Średnie wydatki cudzoziemców przekraczających zewnętrzną granicę lądową UE na terenie Polski były o około 70% wyższe niż przekraczających wewnętrzną granicę lądową UE. Również w przypadku Polaków średnie wydatki przekraczających granicę morską i na lotniskach były znacznie wyższe (po około 3-krotnie) niż przekraczających granicę lądową. Średnie wydatki Polaków przekraczających zewnętrzną granicę lądową UE na terenie Polski były o ok. 6% niższe niż przekraczających wewnętrzną granicę lądową UE.

Mały ruch graniczny

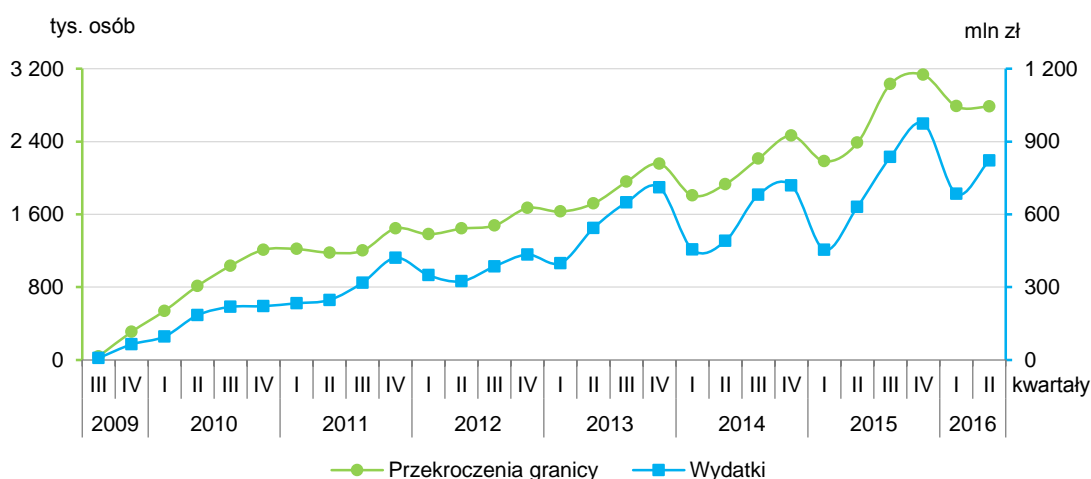
Mały ruch graniczny znacznie ułatwia regularne przekraczanie zewnętrznej granicy lądowej Unii Europejskiej przez osoby zamieszkujące strefę przygraniczną w celu pobytu w strefie po drugiej stronie granicy, m.in. ze względów społecznych, kulturalnych, rodzinnych lub ekonomicznych.

Umowa o małym ruchu granicznym z Ukrainą weszła w życie 1 lipca 2009 r.¹, a z Rosją 27 lipca 2012 r.² W przypadku granicy polsko-ukraińskiej mały ruch graniczny (MRG) ma większe znaczenie dla obywateli Ukrainy niż Polski, gdyż Polacy mogą podróżować i przebywać na terytorium Ukrainy do 90 dni bez konieczności posiadania wiz. Z kolei wprowadzenie MRG na granicy z obwodem kaliningradzkim jest istotne dla obu stron. Poza tym, strefa małego ruchu granicznego przy granicy z Rosją jest wyjątkowa ze względu na swój obszar, gdyż sięga znacznie dalej niż 30 czy 50 km od granicy.³

Granica polsko-ukraińska

Na granicy polsko-ukraińskiej w ramach małego ruchu granicznego w II kwartale 2016 r. odnotowano 2,8 mln odpraw⁴, co stanowiło 53,0% przekroczeń tego odcinka granicy przez cudzoziemców. Liczba przekroczeń granicy w ramach MRG ukształtowała się w II kwartale 2016 r. na podobnym poziomie jak w poprzednim kwartale (była o 0,1% mniejsza), a w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. – o 16,7% większa.

Wykres 4. Mały ruch graniczny cudzoziemców na granicy polsko-ukraińskiej

¹ Oświadczenie Rządowe z dnia 20 czerwca 2009 r. w sprawie mocy obowiązującej Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku, oraz Protokołu, podpisanego w Warszawie dnia 22 grudnia 2008 roku, między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zmianie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisaną w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku (DzU z 2009 r. nr 103, poz. 859) oraz Oświadczenie Rządowe z dnia 19 kwietnia 2016 r. w sprawie mocy obowiązującej Drugiego protokołu między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy zmieniającego Umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisaną w Kijowie dnia 28 marca 2008 r., podpisanego w Warszawie dnia 17 grudnia 2014 r. (DzU z 2016 r., poz. 665).

² Oświadczenie Rządowe z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie mocy obowiązującej Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o zasadach małego ruchu granicznego, podpisaną w Moskwie dnia 14 grudnia 2011 r. (DzU z 2012 r., poz. 815).

³ Rozporządzenie nr 1931/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiające przepisy dotyczące małego ruchu granicznego na zewnętrznych granicach lądowych państw członkowskich i zmieniające postanowienia Konwencji z Schengen (Dz.Urz. UE nr L 29 z dnia 3 lutego 2007 r.); Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1342/2011 z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 1931/2006 w odniesieniu do włączenia obwodu kaliningradzkiego i niektórych powiatów polskich do obszaru uznawanego za strefę przygraniczną (Dz.Urz. UE nr L 347 z dnia 30 grudnia 2011 r.).

⁴ Dane Komendy Głównej Straży Granicznej.

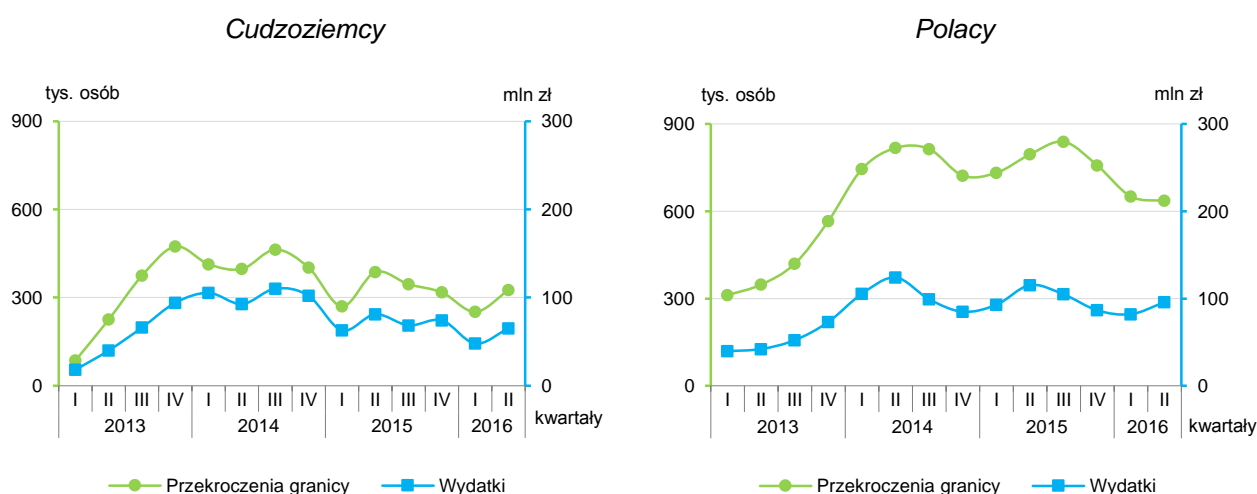
Szacunkowa wartość wydatków poniesionych w Polsce przez cudzoziemców przekraczających granicę polsko-ukraińską w ramach MRG w II kwartale 2016 r. wyniosła 821,8 mln zł, co stanowiło 46,0% ogółu wydatków cudzoziemców przekraczających granicę polsko-ukraińską. Wydatki te były o 20,2% większe niż w poprzednim kwartale i o 30,3% większe niż w analogicznym okresie 2015 roku.

Średnie wydatki poniesione w Polsce przez cudzoziemca przekraczającego granicę polsko-ukraińską w ramach MRG w II kwartale 2016 r. wyniosły 590 zł (w poprzednim kwartale – 491 zł), podczas gdy przed rokiem – 529 zł.

Granica polsko-rosyjska

Na granicy polsko-rosyjskiej w ramach małego ruchu granicznego w II kwartale 2016 r. Straż Graniczna odnotowała 325,1 tys. odpraw cudzoziemców, tj. o 29,5% więcej niż w I kwartale 2016 r. i o 15,9% mniej niż w porównywalnym okresie 2015 r. W ramach MRG granicę tę przekroczyło także ok. 635,8 tys. Polaków⁵, tj. o 2,3% mniej niż w kwartale poprzednim i o 20,0% mniej niż przed rokiem. Odprawy w ramach MRG stanowiły blisko połowę (49,2%) przekroczeń tego odcinka granicy przez cudzoziemców, natomiast w przypadku Polaków – ok. 90,6%.

Wykres 5. Mały ruch graniczny na granicy polsko-rosyjskiej

Szacunkowa wartość wydatków poniesionych w Polsce przez cudzoziemców przekraczających granicę polsko-rosyjską w ramach MRG w II kwartale 2016 r. ukształtowała się na poziomie 65,0 mln zł, co stanowiło 49,3% ogółu wydatków cudzoziemców przekraczających ten odcinek granicy. Wydatki te były o 36,5% wyższe niż w poprzednim kwartale i o 19,6% niższe niż w II kwartale 2015 roku. Wartość wydatków za granicą poniesionych przez Polaków w ramach MRG wyniosła 95,7 mln zł, co stanowiło 87,8% wydatków Polaków przekraczających odcinek granicy

⁵ Dane szacunkowe GUS.

z Rosją. Wydatki te były wyższe o 16,6% w porównaniu z kwartałem poprzednim i o 17,1% niższe w odniesieniu do wydatków w II kwartale poprzedniego roku.

Średnie wydatki poniesione w Polsce przez cudzoziemca przekraczającego granicę polsko-rosyjską w ramach MRG w II kwartale 2016 r. wyniosły 401 zł (w poprzednim kwartale 379 zł), podczas gdy przed rokiem – 419 zł. Natomiast średnie wydatki poniesione za granicą przez Polaka przekraczającego tę granicę w ramach MRG wyniosły 301 zł, w poprzednim kwartale 252 zł, a przed rokiem – 290 zł.

Delimitacja obszaru oddziaływania granicy

Badania przeprowadzone w II kwartale 2016 r. pokazują, że przekraczający lądową granicę Polski cudzoziemcy, podobnie jak i Polacy, byli najczęściej mieszkańcami miejscowości zlokalizowanych w odległości do 50 km od granicy – 71,0% cudzoziemców i 68,6% Polaków, przy czym 54,5% cudzoziemców i 55,6% Polaków mieszkało w pasie do 30 km od granicy. Natomiast w odległości powyżej 100 km od granicy zamieszkiwało 20,9% cudzoziemców i 20,7% Polaków przekraczających lądową granicę Polski.

Tabl. 2. Struktura cudzoziemców i Polaków przekraczających lądową granicę Polski według odległości od granicy miejsca zamieszkania w II kwartale 2016 r.

Granica	Cudzoziemcy (niezydenci)						Polacy (rezydenci)					
	razem	0-50 km	z tego		51-100	powyżej 100 km	razem	0-50 km	z tego		51-100	powyżej 100 km
			0-30	31-50					0-30	31-50		
w odsetkach												
Ogółem.....	100,0	71,0	54,5	16,5	8,2	20,9	100,0	68,6	55,6	13,0	10,7	20,7
zewnętrzna UE	100,0	68,1	50,0	18,1	18,7	13,1	100,0	64,7	37,2	27,5	22,0	13,3
z: Rosją.....	100,0	70,0	16,6	53,5	24,8	5,2	100,0	55,7	14,0	41,7	34,3	10,1
Białorusią.....	100,0	59,4	45,7	13,6	18,3	22,3	100,0	78,2	49,3	28,9	10,0	11,8
Ukrainą.....	100,0	70,5	55,5	15,0	18,1	11,4	100,0	70,6	59,9	10,7	11,8	17,6
wewnętrzna UE	100,0	71,6	55,5	16,1	5,8	22,6	100,0	68,9	56,9	12,0	9,9	21,2
z: Litwą.....	100,0	45,8	15,7	30,1	23,3	31,0	100,0	60,0	49,2	10,8	11,2	28,8
Słowacją.....	100,0	57,0	22,7	34,3	13,1	29,9	100,0	45,2	20,0	25,2	23,8	31,0
Czechami.....	100,0	75,8	61,7	14,1	5,0	19,2	100,0	84,2	74,5	9,7	5,0	10,8
Niemcami	100,0	74,8	62,6	12,2	3,4	21,8	100,0	67,1	58,1	8,9	8,3	24,7

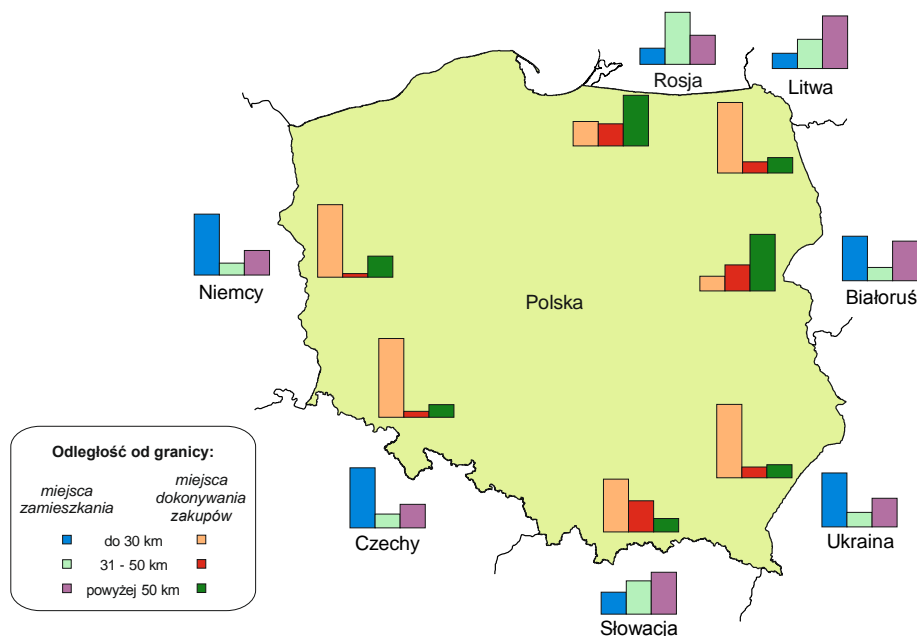
Przekraczający lądową granicę Polski cudzoziemcy oraz Polacy najchętniej dokonywali zakupów w odległości do 50 km od granicy – 80,0% cudzoziemców i 66,8% Polaków, przy czym 70,8% cudzoziemców i 54,8% Polaków dokonywało zakupów w pasie do 30 km od granicy. Natomiast w odległości powyżej 100 km od granicy zakupów dokonywało 13,5% cudzoziemców i 22,2% Polaków.

Tabl. 3. Struktura cudzoziemców i Polaków przekraczających lądową granicę Polski według odległości od granicy miejsca dokonania zakupów w II kwartale 2016 r.

Granica	Cudzoziemcy (nierezydenci)						Polacy (rezydenci)					
	razem	0-50 km	z tego		51-100	powyżej 100 km	razem	0-50 km	z tego		51-100	powyżej 100 km
			0-30	31-50					0-30	31-50		
	w odsetkach											
Ogółem.....	100,0	80,0	70,8	9,2	6,5	13,5	100,0	66,8	54,8	12,0	11,0	22,2
zewnętrzna UE	100,0	73,8	58,4	15,3	17,9	8,3	100,0	90,0	86,3	3,6	2,6	7,4
z: Rosją.....	100,0	47,9	25,2	22,7	23,6	28,4	100,0	98,0	94,4	3,6	1,0	1,0
Białorusią.....	100,0	41,9	15,1	26,8	48,9	9,3	100,0	85,3	80,6	4,7	2,9	11,8
Ukrainą.....	100,0	86,6	75,5	11,0	7,9	5,5	100,0	82,4	79,0	3,3	4,3	13,3
wewnętrzna UE	100,0	81,4	73,7	7,8	3,9	14,7	100,0	65,1	52,5	12,6	11,7	23,3
z: Litwą	100,0	84,1	72,5	11,6	1,9	14,0	100,0	31,1	8,2	22,8	26,3	42,7
Słowacją	100,0	86,2	54,3	32,0	7,6	6,1	100,0	50,1	25,2	24,9	20,8	29,1
Czechami.....	100,0	87,0	81,0	6,0	4,8	8,2	100,0	77,4	69,1	8,3	9,0	13,6
Niemcami	100,0	78,3	74,6	3,7	3,0	18,7	100,0	64,5	54,2	10,3	9,0	26,5

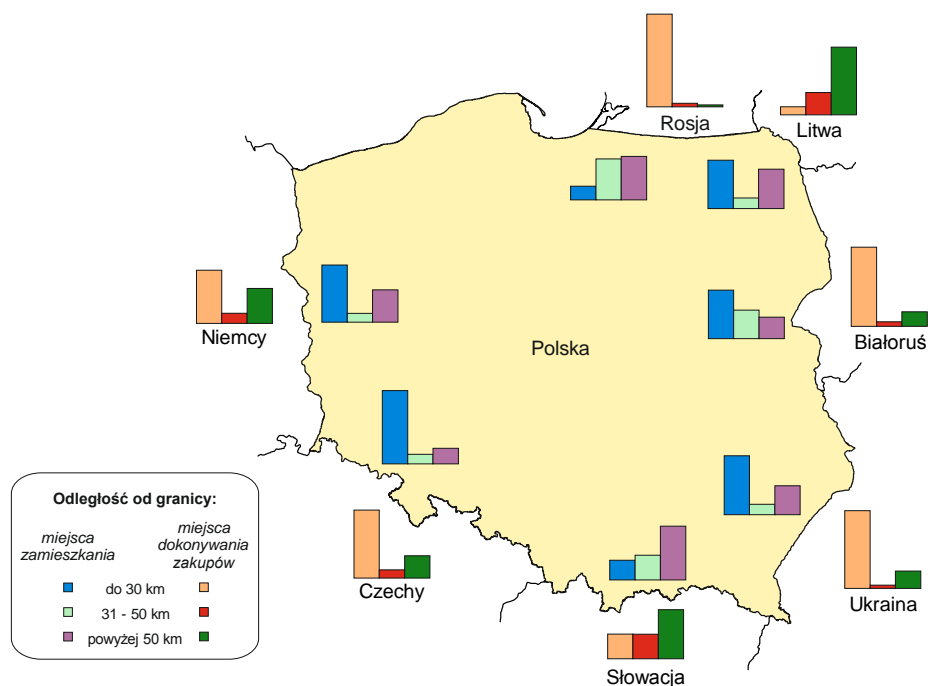
Zasięg oddziaływania granicy określony na podstawie wyników badań, przy uwzględnieniu odległości od granicy miejsca zamieszkania oraz miejsca dokonania zakupów osób przekraczających granicę, przedstawiono na mapach 1 i 2.

Mapa 1. Zasięg oddziaływania granicy na podstawie odległości od granicy miejsca zamieszkania oraz miejsca dokonania zakupów przez cudzoziemców w II kwartale 2016 r.

Większość cudzoziemców i Polaków przekraczających lądową granicę Polski mieszkała w pasie do 50 km od granicy: w przypadku zewnętrznej granicy UE na terenie Polski – 68,1% cudzoziemców oraz 64,7% Polaków, a w przypadku wewnętrznej granicy UE – odpowiednio 71,6% i 68,9%.

Mapa 2. Zasięg oddziaływania granicy na podstawie odległości od granicy miejsca zamieszkania oraz miejsca dokonania zakupów przez Polaków w II kwartale 2016 r.

Najwięcej cudzoziemców objętych badaniem dokonywało zakupów w pasie do 50 km od granicy, w przypadku zewnętrznej granicy UE na terenie Polski – 73,8% przekraczających, natomiast w przypadku granicy wewnętrznej UE – 81,4%. Z kolei odsetek Polaków dokonujących zakupów w pasie do 50 km od granicy zewnętrznej wyniósł 90,0% przekraczających, natomiast w przypadku granicy wewnętrznej – 65,1%.

Podsumowanie

Z przeprowadzonej analizy wynika, że występuje zróżnicowanie badanych zjawisk na poszczególnych rodzajach i odcinkach granicy. W II kwartale 2016 r. ok. 67% ogółu przyjazdów cudzoziemców do Polski związanych było z dokonaniem zakupów. Wyjazdy zagraniczne mieszkańców Polski dotyczyły w dużej mierze również zakupów – ok. 28% oraz wypoczynku i rekreacji – ok. 50% (z tym, że na zewnętrznej granicy lądowej UE udziały te stanowiły odpowiednio ok. 87% i ok. 3%). Zróżnicowanie rodzaju ponoszonych wydatków wiąże się ze strukturą celów w jakich respondenci wyjeżdżają za granicę. Wśród cudzoziemców wydatki poniesione w Polsce na zakup towarów stanowiły ok. 82%, a na usługi ok. 18%, natomiast wydatki poniesione za granicą przez mieszkańców Polski wyniosły odpowiednio ok. 51% i ok. 49%.

Wyniki prowadzonych badań zarówno wśród cudzoziemców (nierezydentów) jak i mieszkańców Polski pokazały, że największa intensywność zjawisk związanych z ruchem na granicy lądowej Polski występowała na obszarach położonych w pasie do 50 km wzdłuż granicy. Świadczy o tym między innymi wysoki odsetek osób przekraczających granicę, które ponosiły wydatki w tym pasie, jak również fakt, że mieszkańcy miejscowości zlokalizowanych na tym obszarze stanowili zdecydowaną większość wśród przekraczających granicę. Charakterystyczne też jest, że w przypadku granicy wewnętrznej na obszarze oddalonym powyżej 100 km od granicy, występuje większa

intensywność zjawisk związanych z ruchem (zarówno cudzoziemców, jak i Polaków) niż w przypadku granicy zewnętrznej.

Biorąc pod uwagę granicę zewnętrzną UE, w szczególności na odcinku z Rosją, odsetek cudzoziemców dokonujących zakupów w odległości powyżej 100 km od granicy również był stosunkowo wysoki, co związane mogło być ze specyfiką (ze względu na zasięg terytorialny) małego ruchu granicznego. Dla obszarów położonych przy zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski wprowadzenie MRG było ważnym elementem ułatwiającym przekraczanie granicy.

Uwagi metodyczne

Prezentowaną informację opracowano na podstawie wyników badań „Podróże nierezydentów do Polski. Ruch pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej” oraz „Uczestnictwo mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach”. Metodologia badań została przygotowana przez Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Rzeszowie we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim oraz Ministerstwem Sportu i Turystyki. Badania prowadzone od 2014 r. wspólnie przez te instytucje są wynikiem integracji kilku badań (w tym „Badania obrotu towarów i usług w ruchu granicznym na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej na terenie Polski”). Dostarczają informacji na potrzeby statystyki w dziedzinie turystyki, rachunków narodowych i bilansu płatniczego oraz obszarów transgranicznych.

Badanie podróży cudzoziemców (nierezydentów) do Polski oraz ruchu pojazdów i osób na granicy Polski z krajami Unii Europejskiej prowadzone jest w otoczeniu wybranych przejść granicznych z ruchem osobowym (w tym portów lotniczych i morskich), w dniach wylosowanych w taki sposób, by w kwartale każdy dzień tygodnia wystąpił jeden raz. Badaniem ruchu granicznego objęte są osoby i pojazdy przekraczające granicę Polski z krajami Unii Europejskiej na wybranych drogowych przejściach granicznych. Zliczane są pojazdy (z uwzględnieniem kraju rejestracji) oraz osoby przekraczające granicę w kierunku z Polski i do Polski. Badanie podróży cudzoziemców (nierezydentów) obejmuje wyjeżdżających z Polski przez wewnętrzną i zewnętrzną granicę UE na terenie Polski. Badaniu nie podlegają osoby przebywające w Polsce powyżej 1 roku (z wyjątkiem osób podróżujących w celach edukacyjnych i zdrowotnych). Dane dotyczące wydatków poniesionych przez cudzoziemców (nierezydentów) w Polsce uwzględniają towary zakupione w Polsce w celu odsprzedaży w kraju nierezydenta.

Badanie uczestnictwa Polaków (rezydentów) w podróżach prowadzone jest w gospodarstwach domowych, w cyklu kwartalnym (w miesiącu następnym po kwartale), metodą wywiadu bezpośredniego. Badaniu nie podlegają osoby przebywające za granicą powyżej 1 roku (z wyjątkiem osób podróżujących w celach edukacyjnych i zdrowotnych). Prezentowane dane dotyczące wydatków rezydentów poniesionych za granicą obejmują wydatki finansowane tylko ze środków własnych (nie są wliczane wydatki finansowane przez zakład pracy oraz inne osoby i instytucje), uwzględniają towary zakupione za granicą w celu odsprzedaży w Polsce.

Dane o ruchu granicznym na zewnętrznej granicy UE na terenie Polski pochodzą z Komendy Głównej Straży Granicznej i obejmują wszystkie przejścia graniczne (drogowe, kolejowe i rzeczne). Do szacowania ruchu granicznego na wewnętrznej granicy UE na terenie Polski oraz ruchu na granicy morskiej wykorzystywane są także wtórnie wyniki innych badań statystyki publicznej („Baza noclegowa turystyki i jej wykorzystanie”, „Transport morski i przybrzeżny”). Dane o ruchu granicznym dotyczą liczby przekroczeń granicy – osoba przekraczająca granicę kilkakrotnie liczona jest tyle razy, ile razy granicę tę przekracza.

W niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem” ze względu na zaokrąglenia danych. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

Prezentowane dane mają charakter wstępny.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Rzeszowie
Ośrodek Badań Obszarów Transgranicznych
i Statystyki Euroregionalnej
Wiesława Magryś
Tel: 17 853 52 10

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Artur Satora
Tel: 22 608 3495, 22 608 3009
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Więcej na: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/handel>